

Vergaderjaar 1983–1984

18 175

Wijziging van enige wetten inzake belastingen tot beperking van het aantekend verzenden van stukken en tot het aanbrengen van enkele andere wijzigingen

Nr. 5

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 16 februari 1984

Inleiding

De leden van de P.v.d.A.-fractie merken op dat de bezuiniging van circa f 8 mln. die in de memorie van toelichting is genoemd, gerelativeerd moet worden omdat dit bedrag weliswaar op de begroting van Financiën wordt bespaard, maar in mindering moet worden gebracht op de inkomsten van de PTT. Naar aanleiding van een zelfde opmerking van de Raad van State heb ik in het nadere rapport bij onderdeel 3 reeds erop gewezen dat de aangetekende verzending in vergelijking tot gewone verzending voor de PTT niet alleen hogere inkomsten maar ook meer werkzaamheden met zich brengt. Het bedrag dat de PTT de belastingdienst voor aangetekende verzending in rekening brengt, is, voor zover mij bekend, globaal kosten-dekkend, zodat de bedoelde besparing na verloop van enige tijd inderdaad voor de rijksdienst in zijn geheel geldt. In overeenstemming met de opmerking van de Raad van State is de memorie van toelichting op dit punt nader genuanceerd in deze zin dat daarin is vermeld dat de onderhavige besparing van f 8 mln. betrekking heeft op hoofdstuk IXB van de rijksbegroting.

De leden van de P.v.d.A.-fractie brengen naar voren kennis te willen nemen van het in de memorie van toelichting genoemde onderzoek betreffende het daadwerkelijk bij de geadresseerde aankomen van per post bezorgde stukken. Aan de hand van interne gegevens van de belastingdienst is nagegaan hoeveel aanslagbiljetten, die niet-aangetekend worden verzonden, onbestelbaar retour worden ontvangen. Dit blijkt slechts twee procent van het totaal te zijn. De onbestelbaarheid is doorgaans een gevolg van de omstandigheid dat de laatste adreswijzigingen nog niet zijn ontvangen of zijn aangebracht in het adressenbestand in de periode waarin de biljetten voor verzending gereed worden gemaakt. Van deze retour ontvangen biljetten kan ten minste de helft alsnog bij de geadresseerden worden bezorgd. Voor de belastingplichtigen waarbij de bezorging van het aanslagbiljet door adresmutaties problemen gaf, geldt dat de bezorging van de uitspraak op een naar aanleiding van dat aanslagbiljet ingediend bezwaarschrift in het algemeen zonder problemen geschiedt omdat de adresmutaties dan inmiddels administratief zijn verwerkt. Overigens is aan de PTT bevraagd waaruit in feite de toegevoegde waarde bestaat van het aangetekend verzenden boven de normale verzending. Medegedeeld is dat aangetekend verzonden stukken worden verbijzonderd in die zin dat ze een

betere begeleiding krijgen om te bereiken dat deze worden bezorgd op het adres dat op de enveloppe is vermeld. In het licht van het bovenstaande bestaat er dan ook naar mijn mening geen aanleiding meer de in de memorie van toelichting geschetste massale aangetekende verzending te handhaven.

Deze leden vragen zich af waarom de datum van 1 januari 1984 is genoemd als ingangsdatum, nu dit wetsvoorstel pas na januari van dit jaar in verdere behandeling is bij de Tweede Kamer. Het is niet mijn bedoeling de wettelijke verplichting tot aangetekende verzending met terugwerkende kracht te doen vervallen. Aangezien de datum van 1 januari 1984 inmiddels is verstreken, is bij nota van wijziging een nieuwe ingangsdatum voorgesteld zodanig dat terugwerkende kracht is uitgesloten; de nieuwe ingangsdatum is gekoppeld aan de uitgifte van het Staatsblad waarin het ontwerp als wet wordt geplaatst.

De leden van de P.v.d.A.-fractie zouden kennis willen nemen van de in de memorie van toelichting genoemde interne voorschriften aan de belastingdienst betreffende een voorkeur voor de wijze van verzending. In een aan de belastingdienst gerichte aanschrijving van 30 december 1983 zijn de interne instructies voor het frankeren van poststukken aangepast aan de nieuwe situatie dat de kosten van frankering ten laste van de begroting van Financiën komen. In die aanschrijving is medegedeeld dat «het aan het beleid van het hoofd van de dienst eenheid wordt overgelaten om in bijzondere gevallen tot aangetekende verzending over te gaan». In de oude instructie werd er slechts op gewezen dat een wettelijke verplichting tot aangetekende verzending bestond en voor welke gevallen deze verplichting gold. Overigens was het ook toen aan het hoofd van de dienst eenheid overgelaten om in andere gevallen tot aangetekende verzending over te gaan.

Ten slotte vragen deze leden nader te worden geïnformeerd over de coördinatie met het ministerie van Justitie. Zij merken daarbij op dat voor de burger aspecten van rechtszekerheid en uniformiteit ten opzichte van de overheid in het algemeen van belang zijn. Ook zou volgens deze leden aandacht moeten worden besteed aan harmonisatie van termijnen die door de burger in acht moeten worden genomen. Bovendien vragen zij of er ten aanzien van deze zaken is gedacht aan een interdepartementale aanpak.

De strekking van deze opmerkingen lijkt te zijn dat de overheid in haar verhouding tot de burger haar beleid zo goed mogelijk moet coördineren en de voorschriften, waar nodig, op elkaar moet afstemmen. In die strekking kan ik mij volledig vinden. In concreto houdt dit echter niet in dat de bedoelde coördinatie en afstemming voor alle gevallen en op hetzelfde moment zouden moeten geschieden. Er kunnen omstandigheden en motieven voor een onderdeel van de overheid bestaan om een bepaalde maatregel op een ander moment te treffen dan voor een ander onderdeel van de overheid. Zo is er – wat de beperking van het aangetekend verzenden van stukken betreft – contact geweest met het ministerie van Justitie. Ook dat ministerie kent wettelijke voorschriften op grond waarvan bepaalde stukken aangetekend moeten worden verzonden. Aldaar wordt thans nagegaan of er aanleiding bestaat de in dit wetsontwerp voorgestelde maatregelen eveneens te treffen en zo ja, bij welke gelegenheid en voor welke gevallen dit zou moeten geschieden. Daarbij zullen ongetwijfeld – evenals bij de voorbereiding van dit wetsontwerp is gebeurd – aspecten als rechtszekerheid en uniformiteit aan de orde komen.

Eveneens is de vraag gerezen of op andere ministeries maatregelen moeten worden voorbereid, dan wel of tot een interdepartementale aanpak zou moeten worden besloten, om de aangetekende verzending van stukken te beperken. Zoals naar aanleiding van het advies van de Raad van State is gezegd, wordt op de andere ministeries bezien voor welke gevallen deze beperking zou kunnen worden aangebracht. Aangezien hiermee enige tijd is gemoeid, is besloten dat – mede vanwege de budgettaire gevolgen – dit wetsontwerp thans reeds zou worden ingediend.

Het verheugt mij dat de leden van de C.D.A.-fractie van oordeel zijn dat het vervallen van de wettelijke verplichting tot aangetekende verzending nauwelijks afbreuk zal doen aan de zo gewenste rechtszekerheid voor belastingplichtigen en andere belanghebbenden. Deze leden vragen zich af of en welke consequenties er bestaan voor belastingplichtigen die al of niet aantoonbaar te kennen geven bepaalde stukken niet te hebben ontvangen. Bij de beantwoording van deze vraag kan onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds stukken die beslissingen van de inspecteur bevatten, zoals beschikkingen, uitspraken op bezwaarschriften en dergelijke, waartegen binnen een door de wet gestelde termijn een rechtsmiddel kan worden aangewend en anderzijds stukken die een belastingplichtige of belanghebbende verplichten of aanmanen om bepaalde werkzaamheden ten behoeve van de belastingheffing te verrichten op straffe van een (administratieve) boete.

Voor de eerste categorie van stukken geldt dat indien het rechtsmiddel dat ertegen had kunnen worden ingesteld, ten gevolge van een bijzondere omstandigheid niet is aangewend, de voorzitter van de belastingkamer van het gerechtshof dan wel de voorzitter van de Tariefcommissie op gemotiveerd verzoek van de belanghebbende machtiging kan verlenen alsnog binnen een bepaalde termijn het rechtsmiddel geldend te maken.

Voor de tweede categorie van stukken kan met betrekking tot een opgelegde boete een verzoek tot kwijtschelding worden gedaan. In duidelijke gevallen waarin de belastingplichtige geen verwijt treft, zal de boete dan worden kwijtgescholden.

Voor het antwoord op de vragen over de ingangsdatum van het vervallen van de wettelijke verplichting tot aangetekende verzending en over het foutenpercentage bij bezorging door de PTT moge ik de leden van de C.D.A.-fractie verwijzen naar hetgeen ik hiervoor op vragen van de leden van de P.v.d.A.-fractie heb geantwoord.

Ook de leden van de R.P.F.-fractie en de G.P.V.-fractie moge ik met betrekking tot mijn reactie op hun vraag naar een gecoördineerd regeringsbeleid verwijzen naar hetgeen ik hiervoor met betrekking tot vragen en opmerkingen van de leden van de P.v.d.A.-fractie heb geantwoord.

De leden van de R.P.F.-fractie vragen voorts welk bedrag de PTT tot nu toe aan de belastingdienst in rekening brengt voor het aangetekend verzenden van stukken en in hoeverre dit (globaal) kostendekkende tarief afwijkt van het normale tarief voor particulieren. Het normale tarief voor het aangetekend verzenden van stukken bedraagt f6,50. Op dit bedrag wordt door de PTT een reductie verleend bij massale aanbieding van stukken voor aangetekende verzending. Een dergelijke massale aanbieding doet zich overigens enkel voor bij de stukken die door het Bureau centrale adressering en verzending rijksbelastingbescheiden te Apeldoorn worden aangeboden. De reductie is afhankelijk van de grootte van het aanbod en bedraagt maximaal f0,80 per stuk.

De opmerkingen van deze leden alsmede van de G.P.V.-fractie over de ingangsdatum en de terugwerkende kracht zijn hiervoor reeds beantwoord bij vragen van de zijde van de P.v.d.A.-fractie.

Terpostbezorging

De leden van de R.P.F.-fractie informeren naar de positie van de belastingplichtige indien het erom gaat of hem kan worden verweten dat hij niet binnen de gestelde termijn aan een verplichting heeft voldaan. Met name vragen zij of de vrees wellicht gerechtvaardigd is dat de bewijslast te gemakkelijk bij de belastingplichtigen wordt gelegd, nu wordt voorgesteld de termen «verzenden» en «zenden» te vervangen door: «ter post bezorgen». Ten antwoord merk ik op dat mijns inziens de bewijslast niet op onredelijke wijze wordt verdeeld. Het feit dat jaarlijks miljoenen aangifte- en aanslagbiljetten met de gewone postbestelling worden verzonden zonder dat hierbij van noemenswaardige problemen is gebleken, lijkt voldoende steun te geven aan deze opvatting.

Deze leden vragen op welke wijze er voor zal worden gewaakt dat de dagtekening van aanmaningen en dergelijke niet voor de datum van de terpostbezorging ligt. In het geautomatiseerde proces tot vervaardiging van de hier bedoelde stukken is een bewakingsprocedure ingebouwd die voorkomt dat een stuk een voortijdige dagtekening krijgt.

Deze leden vragen voorts of het voor de belastingplichtige niet erg gemakkelijk wordt om zich aan zijn verplichtingen te onttrekken, aangezien de ontvangst van een verzonden stuk moeilijk valt aan te tonen. In verband met de in het voorgaande genoemde bewijslastverdeling meen ik dat ervan kan worden uitgegaan dat de stukken die zijn verzonden de geadresseerde zullen bereiken, zodat het de belastingplichtige inderdaad niet te zeer wordt vergemakkelijkt zich aan zijn verplichtingen te onttrekken.

Budgettaire gevolgen

Het verheugt mij dat de leden van de C.D.A.-fractie met instemming hebben kennis genomen van de begrote besparing van circa f9 mln.

Artikel I, onderdelen F en G

De G.P.V.-fractie merkt op dat in artikel I, onder F en G, de mogelijkheid wordt geopend dat twee verschillende data de aanvang van de beroepstermijn markeren, namelijk de dagtekening van het afschrift van de uitspraak of het besluit en die van het ontvangstbewijs. In de voorgestelde wettekst wordt tot uitdrukking gebracht dat de aanvang van de beroepstermijn wordt bepaald door de dagtekening van het afschrift in de situatie waarin het afschrift ter post is bezorgd en door de dagtekening van het ontvangstbewijs in het geval waarin het afschrift tegen ontvangstbewijs is uitgereikt. Twijfel omtrent de aanvang van de beroepstermijn lijkt daarmee uitgesloten.

De staatssecretaris van Financiën,
H. E. Koning